

ETNOGRAFIA POLSKA

XXXIV

Zeszyt 1-2

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII KULTURY MATERIALNEJ

ETNOGRAFIA POLSKA

XXXIV

Zeszyt 1-2

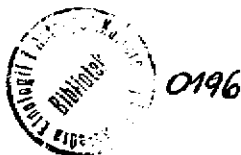
WROCŁAW · WARSZAWA · KRAKÓW · GDAŃSK · ŁÓDŹ
ZAKŁAD NARODOWY IMIENIA OSSOLIŃSKICH
WYDAWNICTWO POLSKIEJ AKADEMII NAUK

1990

REDAKTOR: WANDA PAPROCKA
SEKRETARZ REDAKCJI: IWONA KABZIŃSKA-STAWARZ

CZŁONKOWIE RADY REDAKCYJNEJ: MARIA BIERNACKA (przewodnicząca), MARIA FRANKOWSKA, ZBIGNIEW JASIEWICZ, JADWIGA KLIMASZEWSKA, BRONISŁAWA KOPCZYŃSKA-JAWORSKA, ZOFIA SOKOLEWICZOWA, SŁAWOJ SZYNKIEWICZ, ANNA ZAMBRZYCKA-KUNACHOWICZ

Adres Redakcji: 00-140 Warszawa, ul. Świerczewskiego 105

Okladkę projektował Edward Kostka

Redaktor Zyta Kwiecińska

Redaktor techniczny Alicja Januszczak

© Copyright by Zakład Narodowy im. Ossolińskich - Wydawnictwo, Wrocław 1990

Printed in Poland

PL ISSN 0071-1861

Zakład Narodowy im. Ossolińskich - Wydawnictwo, Wrocław 1990.

Objętość: ark. wyd. 25,00; ark. druk. 16,75; ark. A₁ 22,30.

Wrocławska Drukarnia Naukowa. Zam. 4449/88.

SPIS TREŚCI

ARTYKUŁY

Część I

Jerzy Sławomir Wasilewski — Tabu, zakaz magiczny, nieczystość. Część II. Tabu a paradygmaty etnologii	7
Jerzy Suchocki — „Niebiańskość” czy „boskość”? Rozważania nad etymologią i zakresem semantycznym bałtyjskich terminów: st. pr. <i>deiwas</i> , lit. <i>diēvas</i> , łot. <i>dievs</i>	47
„Heavenliness” or “divinity”? Reflexions upon ethymology and semantic range of Baltic terms <i>Deivas</i> (old Prussian), <i>Dievas</i> (Lithuanian) and <i>Dievs</i> (Latvian)	63
Mieczysław Trojan — Zarys rozwoju problematyki badawczej w zakresie etnografii Europy	65
Outline of the development of research problems circle in the ethnography of Europe	83

Część II

Maria Paradowska — Stosunki Polonii z innymi grupami etnicznymi w Brazylii	85
Relationships of the Poles with other ethnic communities in Brasil	105
Adam Walaszek — Chłop i praca w przemyśle amerykańskim. Pole semantyczne słowa „robota” w listach emigrantów polskich ze Stanów Zjednoczonych z lat 1890-1891	107
Peasants and work in the American industry. Semantic field of the word “robota” (work) in letters of Polish emigrants from the U.S.A. in the years 1890-1891	118
Adam Rybiński — Pasterze koczownicy a środowisko przyrodnicze. Elementy świadomości ekologicznej u Tuaregów	119
Nomadic herdsmen and natural environment. Elements of ecologic consciousness at the Tuaregs	135
Krzysztof Renik — Integracja wspólnoty wiejskiej w widowiskach obrzędowych Thejiam z południowych Indii	137
Integration of the village community in the ritual Thejiam performances from the Southern India	161
Krystyna Chabros — Trzy kamienie paleniska, czyli o potrzebie wyjścia poza własne granice	163
The three stones of the hearth, or the necessity of reaching beyond oneself	167

STUDIA I MATERIAŁY

Anna Malewska-Szalygin — Świadomość historyczna mieszkańców Narola	169
Historic consciousness of the inhabitants of Narol	180
Jan Kurek — Ludowe aspekty kultu św. Stanisława ze Szczepanowa w poświęconych mu sanktuariach	183
Folk aspects of the cult of St. Stanislaw from Szczepanów in his sanctuaries	199

Bogumiła Marczak — Dawna fotografia polskiej wsi w zbiorach archiwalnych Zakładu Etnografii Instytutu Historii Kultury Materialnej PAN w Warszawie jako źródło do badania kultury ludowej	201
Ancient photography of Polish countryside in the archives of the Ethnology Department at the Institute of the History of Material Culture, Polish Academy of Sciences, Warsaw, as source for folk culture research	205
Elżbieta Zaborowska — Buda bartna w dawnej Puszczy Kurpiowskiej	207
Bee-keeping huds in the primeval forest of the Kurpie region	217

KRONIKA

Współpraca etnografów Polski i Białorusi — Janusz Bohdanowicz	219
The Internationale Organization of Folk Art (IOFA, IOV) — Mirosława Drozd-Piasecka	220
W poszukiwaniu korzeni tożsamości narodowej — Mirosława Drozd-Piasecka	221
Krajowa Rada Przemysłu Sztuki Ludowej Węgier — Mirosława Drozd-Piasecka	225
Zainteresowanie rodzimą kulturą tradycyjną w dzisiejszej Mongolii — Iwona Kabzińska-Stawarz	228
Sesja naukowa „Wartości kultury polskiej a przemiany społeczne XIX i XX w.”, Lublin, 21–22 XI 1988 — Andrzej Stawarz	231
„Metodologiczne i empiryczne aspekty badań nad kulturą miasta przemysłowego” — konferencja naukowa. Katowice, 24–25 II 1989 — Marian Gerlich, Andrzej Stawarz	233
„Młode pokolenie emigracyjno-polonijne”. Sympozjum polonijne, Lublin, 16–18 V 1988 — Katarzyna Paradowska	235
„Nadzieje i obawy Kościoła Ameryki Łacińskiej” — sesja naukowa z okazji 50-lecia Misyjnego Seminarium Duchownego Księża Werbistów na ziemi polskiej, 28–29 IX 1986 r. — Dariusz Piwowarczyk	237
Sympozjum „Leki naturalne w tradycji naukowej i ludowej”. Ciechanowiec, 18–19 V 1988 r. — Adam Paluch	241
Jadą wozy kolorowe, czyli temat cygański w filmie — Renata Hryń	242
IV Pieniężnińskie Spotkania z Religiami — Dni Hinduistyczne — Leszek Niewdana SVD	244
Otwarcie wystawy nowogwinejskiej ze zbiorów Księża Werbistów w Pieniężnie w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku — Leszek Niewdana SVD	247
Wystawa nowogwinejska w Pucku — Dariusz Piwowarczyk	247
Wystawa i sesja naukowa na temat: Wkład misjonarzy polskich do nauki światowej — Eugeniusz Śliwka SVD	248
Wystawa „Kultura i sztuka Indonezji” w Olsztynku — Mirosław Dorosz	249

RECENZJE I OMÓWIENIA

F. Berlik, TChr., Historia Towarzystwa Chrystusowego dla Wychodźców 1932–1939, Poznań 1987, ss. 330, il. — Katarzyna Paradowska	251
Koleżdowanie na Lubelszczyźnie, Wrocław 1986, PTL, ss. 397, 35 ryc. — Mirosława Drozd-Piasecka	253
litka Stankova (tekst), Ludvik Baran (fotografie), Lidové umění z Čech, Moravy a Slézska, Praha 1987, ss. 200, ryc. 281 — Mirosława Drozd-Piasecka	257
N. L. Żukovskaja, Kategorii i simbolika tradicionnoj kultury mongolov, Moskva 1988, Nauka, ss. 196 — Iwona Kabzińska-Stawarz	261
„Bulletin”, nr 1: 1988, ss. 78, nr 2: 1988, ss. 102, wyd. International Association for Mongol Studies, Ułan Bator — Iwona Kabzińska-Stawarz	266
G. A. Makarovskaja, Russkie šali, A1bom, Moskva 1986, ss. 184, ryc. 150 (w tym 123 kolor.) — Irena Turnau	266
A. Chlupova (i in.), Lidová výšivka. Techniky a ornamentika, wstęp Ireny Pišútovéj, Bratislava 1985, ss. 544, ryc. 258, 312 il. kolor. — Irena Turnau	267
Opera textilia variorum temporum. To honour Agnes Geijer on her ninetieth birthday 26th October 1988, Inger Estham, M. Nockert (red.), The Museum of National Antiquities, Stockholm Studies 8, Stockholm 1988, ss. 188, ryc. 119, 12. kolor. — Irena Turnau	267
I. Weber-Kellermann, Saure Wochen. Frohe Feste. Fest und Alltag in der Sprache der Brauche Bücher, München 1985, ss. 239, ryc. 333, 91 kolor. — Irena Turnau	268